

Ю. В. Драгнев, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА СУЧАСНОЇ ФІЗКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Драгнев Ю. В.

Інформаційні технології у навчальному процесі майбутнього вчителя фізичної культури як невід'ємна частина сучасної фізкультурної освіти в Україні

У статті розглядається проблема застосування інформаційних технологій у навчальному процесі майбутнього вчителя фізичної культури, а також вказується, що це є невід'ємна частина сучасної фізкультурної освіти в Україні. Розкривається роль підготовки спеціалістів у сфері фізичної культури, яка передбачає наявність необхідного інформаційного забезпечення навчального процесу. Наголошується, що впровадження інформаційних технологій навчання є пріоритетним напрямом реформування сучасної фізкультурної освіти в Україні.

Ключові слова: інформаційні технології, майбутні вчителі фізичної культури, вища фізкультурна освіта.

Драгнев Ю. В.

Информационные технологии в учебном процессе будущего учителя физической культуры как неотъемлемая часть современного физкультурного образования в Украине

В статье рассматривается проблема применения информационных технологий в учебном процессе будущего учителя физической культуры, а также указывается, что это есть неотъемлемая часть современного физкультурного образования в Украине. Раскрывается роль подготовки специалистов в сфере физической культуры, которая предусматривает наличие необходимого информационного обеспечения учебного процесса. Отмечается, что внедрение информационных технологий обучения является приоритетным направлением реформирования современного физкультурного образования в Украине.

Ключевые слова: информационные технологии, будущие учителя физической культуры, высшее физкультурное образование.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Значний вплив інформатизація освіти справляє на удосконалення навчального процесу майбутнього вчителя фізичної культури, за рахунок включення до засобів навчання електронні підручники, комп'ютерні програми для встановлення фізичного розвитку, технічної майстерності тощо, які надають можливість значно підвищити рівень фахової підготовки у ВНЗ.

Н. Азарова вказує, що останніми роками в системі вітчизняної освіти відбуваються реформаційні процеси, спрямовані на досягнення рівня найкращих світових стандартів. Одним із шляхів підвищення якості навчання і виховання, зазначеним у Концепції Державної програми розвитку освіти [8], є впровадження новітніх педагогічних та інформаційних технологій [1]. Такі реформаційні процеси стосуються також і галузі знань „Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини”, тому фахова підготовка майбутнього вчителя фізичної культури повинна бути спрямована на досягнення рівня найкращих світових стандартів для конкурентоспроможності фахівця цієї галузі.

В процесі вирішення цих проблем майбутньому вчителю фізичної культури необхідно шукати нові ефективні методи та форми навчання школярів на уроках фізичної культури у загальноосвітній школі. Тому для підтримки у пошуках ефективних шляхів оптимізації уроку фізичної культури у фахову підготовку майбутнього вчителя фізичної культури необхідно широко впроваджувати сучасні інноваційні засоби, які включають в себе засоби інформаційних технологій, а також підвищувати рівень інформаційної культури.

Слід вказати, що використання інформаційних технологій в навчальному процесі дає можливість вивчати на якісно новому рівні навчальні дисципліни циклу професійної та практичної підготовки. Виходячи з цього для майбутнього вчителя фізичної культури комп'ютер стає засобом навчально-пізнавальної та науково-дослідної діяльності, ефективним інструментом оптимізації процесу навчання у ВНЗ. Тому впровадження інформаційних

технологій у навчальний процес майбутнього вчителя фізичної культури є невід'ємною частиною сучасної фізкультурної освіти в Україні.

Зв'язок із науковими програмами або практичними завданнями.

Стаття виконана в руслі досліджуваної в Інституті фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка теми „Теорія і методика застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичної культури і основ здоров'я в умовах неперервної освіти” (Державний реєстраційний номер 0110U000756).

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що розгляду інформаційних технологій присвячено дослідження таких учених (Н. Азарова, І. Богданов, Є. Бондаренко, Р. Гуревич, Н. Котенко, О. Сергеев та ін.) [1; 2; 3; 4; 9]. Інформаційні аспекти та Інформатизація вищої фізкультурної освіти розглядається в працях таких вчених (С. Єрмаков, Р. Клопов та ін.) [5; 7].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета даної статті полягає в тому, щоб розкрити необхідність впровадження інформаційних технологій у навчальний процес майбутнього вчителя фізичної культури є невід'ємною частиною сучасної фізкультурної освіти в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Тенденції розвитку сучасної педагогічної освіти, виражена спрямованість на інформатизацію усіх галузей знань в вищій школі, визначають актуальність дослідження цього суспільного явища. Необхідно вказати, що пошук найбільш ефективних шляхів і засобів, які б сприяли можливо більш ефективному навчанню майбутнього вчителя фізичної культури, завжди був у центрі уваги фахівців з фізичного виховання і спорту. Використання засобів інформаційних технологій у майбутній професійній діяльності вчителя фізичного виховання дозволяє удосконалити зміст фахової підготовки, форми навчального процесу, індивідуальний підхід у навчанні тощо.

Застосування інформаційних технологій у навчальному процесі майбутнього вчителя фізичної культури сприяє не тільки його індивідуалізації та креативності, а й сприяє підвищенню інтелектуальних здібностей, надає можливість самостійно й ефективно працювати в мережі Інтернет тощо.

Є. Бондаренко доводить, що сучасний навчальний процес на всіх його рівнях відбувається в умовах широкомасштабної комп'ютеризації закладів освіти та інтенсивного впровадження інформаційних технологій у практику навчання. Державна Програма „Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці” на 2006 – 2010 роки передбачає виконання комплексу завдань, які зорієнтовані на забезпечення підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології і розвивати вітчизняне виробництво високотехнологічної продукції, що необхідно для переходу національної економіки на інноваційний шлях розвитку. У розв'язанні поставлених завдань освіті належить ключова роль [3]. Ми погоджуємося з Є. Бондаренко, що зараз відбувається інтенсивне впровадження інформаційних технологій у практику навчання ВНЗ, і разом з тим проблеми використання інформаційних технологій у навчальному процесі ще залишаються у зв'язку з невідповідним матеріально-технічним забезпеченням.

Н. Азарова доводить, що впровадження інформаційних технологій навчання є пріоритетним напрямом реформування вітчизняної системи вищої освіти. Виконуючи навчальну, виховну й дослідну функції, зазначені технології можуть застосовуватися як на етапі підготовки до проведення занять, створенні навчально-методичного забезпечення, так і під час навчально-виховного процесу й у позааудиторній роботі. Використання інформаційних технологій дозволяє створити принципово нову інформаційну освітню сферу, що надає широкі можливості для навчальної діяльності, значно впливає на перерозподіл ролей між її учасниками, підвищує мотивацію, розвиває самостійність, забезпечує індивідуалізацію та диференціацію освітнього процесу, сприяє модернізації традиційної системи навчання [1]. Ми погоджуємося з

Н. Азаровою, що використання інформаційних технологій дозволяє створити принципово нову інформаційну освітню сферу, але хочемо додати, що у фаховій підготовці майбутнього вчителя фізичної культури інформаційні технології можуть застосовуватися не тільки на етапі підготовки до проведення занять, а у впродовж всього навчального процесу у ВНЗ.

І. Богданов, О. Сергєєв вказують, що особливої уваги заслуговує опис унікальних можливостей інформаційних технологій, реалізація яких створює передумови для небувалої в історії дидактики інтенсифікації навчального процесу, а також створення методик, які орієнтовані на розвиток особистості тих, хто навчається. Вчені зазначають ці можливості: а) миттєвий зворотний зв'язок між користувачем та інформаційними і комунікаційними технологіями; б) комп'ютерна візуалізація навчальної інформації про об'єкти або закономірності явищ, як таких що реально відбуваються, так і „віртуальних”; в) архівне зберігання великих обсягів інформації з можливістю її передачі, а також легкий доступ користувача до центрального банку даних; г) автоматизація процесів обчислювальної, інформаційно-пошукової діяльності, а також обробка результатів навчального експерименту з можливістю багаторазового відтворення фрагменту, або самого експерименту; г) автоматизація процесів інформаційно-методичного забезпечення, організаційного керування навчально-виховною і контролю за результатами якості засвоєння матеріалу [2]. Перелічені вченими І. Богдановим та О. Сергєєвим унікальні можливості інформаційних технологій зосереджують нашу увагу на інтенсифікації та оптимізації навчального процесу майбутнього вчителя фізичної культури.

Перехід до нових комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання, створення умов для їх розробка апробації та впровадження, раціональне поєднання нових інформаційних технологій навчання з традиційними — складна педагогічна задача і потребує вирішення цілого комплексу психолого-педагогічних організаційних, навчально-методичних, технічних та інших проблем [6]. У зв'язку з цим Н. Котенко, вказуючи на те, що ...чітко

визначились три головні напрями використання комп'ютерів у навчальному процесі, а саме, по-перше, це навчання технологіям, що вимагають активного використання комп'ютера (графічний і текстовий редактори, робота у комп'ютерних мережах); навчання спеціалізованим технологіям (створення музики, комп'ютерне конструювання і анімація, макетування і верстка тощо); по-друге, вивчення інформатики як науки, що розглядає інформаційно-логічні моделі; по-третє, використання комп'ютера як технічного засобу у вивченні основ наук у школі і ПТНЗ, фундаментальних і технічних дисциплін у ВНЗ і ПТНЗ [4, с. 216], доводить, що на сучасному етапі розвитку суспільства головною метою ІКТ є підготовка тих, хто навчається, до активної і плідної життєдіяльності в інформаційному суспільстві [9].

С. Єрмаков, фахівець у галузі фізичного виховання спорту наголошує, що підготовка спеціалістів у сфері фізичної культури передбачає наявність певного інформаційного забезпечення освітнього процесу. Від його якості залежить в цілому і рівень підготовки студентів. Тому поряд з традиційними джерелами інформаційного забезпечення, такими як бібліотеки, засоби масової інформації, видання, що розповсюджуються через торгівельну мережу або за підпискою, привертають увагу можливості одержання відомостей з мережі Інтернет [5]. Такий підхід С. Єрмакова є актуальним для фахової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури в сучасній фізкультурній освіті в Україні. Ми підтримуємо ідею, що за наявністю певного інформаційного забезпечення освітнього процесу залежить, у цілому, і рівень підготовки студентів, насамперед майбутнього вчителя фізичної культури. Продовжуючи думку С. Єрмакова Р. Клопов вказує на те, що фахівець з фізичного виховання та спорту повинен бути готовим не тільки грамотно використовувати нові технології, але й створювати свої оригінальні розробки. Все це потребує безперервної фізкультурної освіти, спрямованої на розвиток творчого мислення у процесі діяльності протягом всього життя [7]. Отже, взаємопов'язані думки провідних фахівців у галузі фізичного виховання спорту, а саме застосування інформаційних технологій у фаховій підготовці майбутнього вчителя фізичної

культури, С. Єрмакова Р. Клопова, дають підстави стверджувати, що у галузі знань „Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини” відбувається освітня інформаційна „революція”; удосконалюється процес фахової підготовки із застосуванням інформаційних технологій, що у свою чергу робить майбутнього вчителя фізичної культури в сучасній фізкультурній освіті в Україні конкурентноспроможним на ринку праці, який здатен ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології у майбутній професійній діяльності.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальшого їх розвитку. Розглядання проблеми застосування інформаційних технологій у навчальному процесі майбутнього вчителя фізичної культури, а також того, що це є невід'ємною частиною сучасної фізкультурної освіти в Україні розкриває актуальність інноваційної професійної підготовки фахівців у сфері фізичної культури, що передбачає наявність необхідного інформаційного забезпечення навчального процесу. У перспективі планується приділити увагу інформаційній культурі майбутнього вчителя фізичної культури у процесі професійного розвитку в умовах інформаційно-освітнього простору.

Література

1. **Азарова Н. В.** Використання інформаційних технологій навчання у вищих юридичних закладах освіти. – Режим доступу : <http://intkonf.org/azarova-nv-vikoristannya-informatsiynih-tehnologiy-navchannya-u-vischih-yuridichnih-zakladah-osviti/>
2. **Богданов І. Т.,** Сергеев О. В. Засоби інформаційних технологій, їх практичні можливості, дидактична доцільність використання й упровадження. – Режим доступу : http://conference.mdpu.org.ua/conf_all/confer/2001/newtech/5/bogdanov.htm
3. **Бондаренко Е.** Экспериментальная реализация применения мультимедийных технологий в учебном процессе по педагогическим дисциплинам / Е. Бондаренко // Гуманізація навчально-виховного процесу:

Збірник наукових праць. – Вип. L / За заг. ред. проф. В. І. Сипченка. – Слов'янськ : СДПУ, 2010. – С. 106 – 113.

4. **Гуревич Р. С.** Теорія і практика навчання в професійно-технічних закладах : Монографія / Р. С. Гуревич. – Вінниця: ТОВ „Планер”, 2009. – 410 с.

5. **Єрмаков С. С.** Наукові інформаційні аспекти фізкультурної освіти / С. С. Єрмаков // Актуальні проблеми фізкультурної освіти : матеріали II електронної наукової конференції (18 травня 2008 р. м. Харків) / Харьк. нац. пед. ун-т. Г. С. Сковороди. – Харків „ОВС”, 2006. С. 3 – 6.

6. **Інформаційні** технології в навчанні. – Режим доступу : <http://lkartashova.at.ua/publ/1-1-0-7>

7. **Клопов Р. В.** Інформатизація вищої фізкультурної освіти / Р. В. Клопов // Актуальні проблеми фізкультурної освіти : матеріали II електронної наукової конференції (18 травня 2008 р. м. Харків) / Харьк. нац. пед. ун-т. Г. С. Сковороди. – Харків „ОВС”, 2006. С. 8 – 9.

8. **Концепція** Державної програми розвитку освіти на 2006 – 2010 роки // Вища школа. – 2006. – № 3. – С. 114 – 119.

9. **Котенко Н. О.** Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчальних практик. – Режим доступу : <http://conf.fizmat.tnpu.edu.ua/?p=180&сpage=1>

Dragnev Y. V.

Information technologies in the educational process of future teacher of physical culture as inalienable part of modern athletic education is in Ukraine

In the article the problem of application of information technologies is examined in the educational process of future teacher of physical culture, and also specified, that it is inalienable part of modern athletic education in Ukraine. The role of preparation of specialists opens up in the field of physical culture which foresees the presence of the necessary informative providing of educational process. It is marked that introduction of information technologies of teaching is priority direction of reformation of modern athletic education in Ukraine.

Keywords: information technologies, future teachers of physical culture, higher athletic education.

Відомості про автора

Драгнєв Юрій Володимирович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Інституту фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, *голова Ради молодих учених.*